

Tiina Elo vihr ym.

Kirjallinen kysymys lemmikkieläinten pidon ja välttämättömän hoidon kustannusten huomioimisesta toimeentulon määrää laskettaessa

Eduskunnan puhemiehelle

Lemmikkieläimet ovat monille ihmisille tärkeitä perheenjäseniä ja merkittävä osa arkea sekä hyvinvointia. Erityisesti yksinasuville ja ikääntyneille lemmikit voivat tarjota seuraa, tukea ja rytmiä elämään. Joidenkin lemmikkien, kuten koiran, kanssa omistaja saa päivittäisten ulkoilujen aikana myös hyötyliikuntaa. Lemmikin pitäminen voi myös parantaa mielialaa, vähentää stressiä ja ehkäistä yksinäisyyttä ja sitä kautta vähentää sosiaali- ja terveyspalvelujen tarvetta.

Lemmikin omistamiseen liittyy välttämättömiä kustannuksia, kuten eläimen ravinto, perusterveydenhoito ja muut hyvinvoinnin kannalta keskeiset menot. Esimerkiksi OP Median artikkelissa (4.4.2023) Kennelliiton hallituksen jäsen ja kasvattajatoimikunnan puheenjohtaja Vesa Lehtonen arvioi, että koirasta aiheutuu vuodessa 1 500—3 000 euroa kustannuksia.

Yleinen elinkustannusten nousu vaikuttaa myös lemmikin omistamisen hintaan ja voi heikentää monien pienituloisten mahdollisuuksia huolehtia lemmikeistään parhaalla mahdollisella tavalla. Tilastokeskuksen kulutustutkimuksen mukaan esimerkiksi eläinlääkäri- ja muihin lemmikkipalveluihin käytetty kulutusmeno on kaksinkertaistunut viimeisen noin kymmenen vuoden aikana.

Toimeentulotukijärjestelmä on viimesijainen taloudellinen tuki, jonka tarkoituksena on turvata ihmisarvoisen elämän kannalta välttämätön toimeentulo. Toimeentulotukea saa henkilö tai perhe, joka on tuen tarpeessa ja jonka käytettävissä olevat muut keinot, kuten tulot ja varat, eivät riitä välttämättömiin jokapäiväisiin menoihin. Toimeentulotuki on tarveharkintaista, ja sitä myönnetään yleensä kuukaudeksi kerrallaan. Tuki lasketaan asiakkaan välttämättömien menojen mukaan.

Toimeentulotuen perusosan pitää kattaa ravintomenot, vaatemenot, vähäiset terveydenhuoltomenot, henkilökohtaisen puhtauden ja kodin puhtauden menot, paikallisliikenteen maksut, sanomalehtitilaukset, puhelimen ja tietoliikenteen käyttö, harrastus- ja virkistystoiminta sekä vastaavat muut henkilön ja perheen jokapäiväiseen toimeentuloon kuuluvat menot. Lisäksi hyvinvointialue voi myöntää harkintansa perusteella täydentävää toimeentulotukea henkilön tai perheen erityisistä tarpeista tai olosuhteista johtuviin, toimeentulon turvaamiseksi tai itsenäisen suoriutumisen edistämiseksi tarpeelliseksi harkittuihin menoihin.

Kirjallinen kysymys KK 222/2026 vp

Nykykäytännössä lemmikkieläinten ylläpidosta aiheutuvia kustannuksia ei pääsääntöisesti huomioida toimeentulotuen perus- tai harkinnanvaraista osaa myönnettäessä, vaikka kyse olisi kohtuullisista ja välttämättömistä menoista. Tämä voi johtaa tilanteisiin, joissa pienituloisen lemmikin omistaja saattaa elämäntilanteen muuttuessa tai äkillisen kriisin myötä joutua turvautumaan toimeentulotukeen ja sen seurauksena joko luopumaan lemmikistään tai laiminlyömään sen perustarpeita. Tämä voi entisestään heikentää toimeentulotukea saavan hyvinvointia.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten toimeentulotukilainsäädäntöä tulisi muuttaa, jotta toimeentulotuen perusosaa tai täydentävää toimeentulotukea myönnettäessä olisi mahdollista huomioida nykyistä paremmin lemmikkieläinten välttämättömät ja kohtuulliset hoitokustannukset osana tuen saajan välttämättömiä jokapäiväisiä menoja, ja

olisiko hallituksen mielestä perusteltua muuttaa toimeentulotukilainsäädäntöä siten, että lemmikkieläinten välttämättömät ja kohtuulliset hoitokustannukset voitaisiin nykyistä paremmin huomioida osana tuen saajan välttämättömiä jokapäiväisiä menoja?

Helsingissä 21.5.2026

Tiina Elo vihr
Pia Viitanen sd
Anna Kontula vas
Ritva Elomaa ps
Jenni Pitko vihr
Mai Kivelä vas